

ПРОМІНЬ ПРОСВІТИ

E-mail: kmpzt@ukr.net

Число 4 (120)
лютий 2022 р.

За вас правда, за вас слава і воля святая!

Газета ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство»

МИ ТУТ: [HTTP://WWW.KMPZT.ORG.UA](http://www.kmpzt.org.ua) НА ФЕЙСБУЦІ — У ГРУПІ "ПРОМІНЬ ПРОСВІТИ ЄДНАННЯ"

СЯЙВО З НЕБЕС ВІЩУЄ НАМ ПЕРЕМОГУ

Світло життя – непереможне. Це створення й розмноження світлів у навколишній темряві. Так і на землі, де ми, люди, живемо. Чим більше ми живі душами (а не омертвіло забронзовіли у своїх прагненнях вивищуватись над собою подібними), тим більше ми діємо у гармонії з Природою (з Богом по-іншому).

І в ці дуже й дуже скрутні часи для України, в лютому, коли впевнено стоїмо в боротьбі проти ворога лютого, який хоче нас загарбати, в один із днів, коли вороги вісім років тому почали активно заливати кров'ю Майдан Революції Гідності, з небес раптом засяяла ВЕСЕЛКА! - Так, неначе то був знак від загиблих у ті дні, від НЕБЕСНОЇ СОТНІ...

То чи можемо ми після такого кудись втікати від ворога, який все суне на нас? – Ні, звичайно. Ми маємо не відступати, а перемагати: як перемогла Революція Гідності.

У мережах (зокрема, у Фейсбуці) багато людей з радістю на цю незвичайну подію відреагували. А ось що написав із цього приводу Архієпископ Чернігівський і Ніжинський Євстратій (в миру – Іван Володимирович Зоря):

18 лютого о 19:00

Знак Божого завіту

У Києві над Михайлівським Золотоверхим собором сьогодні було видно веселку - біблійний знак миру і завіту з Богом!

Книга Буття 9:12-14: «І сказав [Господь] Бог: ось знамення завіту, який Я укладаю між Мною і між вами і між усякою душею живою, що з вами, в роди назавжди: Я покладаю веселку Мою у хмарі, щоб вона була знаменням [вічного] завіту між Мною і між землею. І буде, коли Я наведу хмару на землю, то з'явиться веселка [Моя] у хмарі».

Нехай цей знак Господній додасть спокою в серця: «З нами Бог!»

А тому маємо спокійно робити свою справу, зробивши все необхідне, аби злого зілля темряви в наших душах значно поменшало. – Задля того, щоб від наших подальших дій вільніше почали дихати й інші народи. Тобто, ми маємо перемагати: це наша місія... Світити...

РІШЕННЯ РФ про визнання незаконних утворень в ОРДЛО не матиме жодних правових наслідків, воно різко збільшує ескалацію ситуації та може означати одноосібний вихід Росії з Мінських домовленостей. Як передає Укрінформ, про це йдеться у заяві МЗС України. «Україна засуджує рішення Російської

тичний арсенал для запобігання розгортанню збройного конфлікту. Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба перебуває у постійному контакті зі своїми колегами з метою координації дипломатичних зусиль та вжиття заходів з проведення засідань міжнародних органів, самітів, залучення оборонної допомоги

УКРАЇНА НАПОЛЯГАЄ НА ЗАСТОСУВАННІ БОЛЮЧИХ САНКЦІЙ ПРОТИ РОСІЇ ЧЕРЕЗ ТАК ЗВАНИХ «Л/ДНР» 22.02.2022 09:41

Федерації про визнання «незалежності» створених нею квазіутворень на тимчасово окупованих територіях України - так званих «Луганської народної республіки» та «Донецької народної республіки», - йдеться у заяві.

У МЗС зазначають, що такими діями російська сторона грубо поправа основи міжнародного права, Статут ООН, порушила суверенітет і територіальну цілісність України в межах її міжнародно визнаних кордонів. У зовнішньополітичному відомстві наголошують, що рішення РФ не матиме жодних правових наслідків. «Ці рішення різко збільшують ескалацію ситуації та може означати одноосібний вихід Російської Федерації з Мінських домовленостей. Українська сторона розуміє наміри Росії та її прагнення спровокувати Україну. Ми враховуємо усі ризики і не піддаємося на провокації, залишаємося відданими політико-дипломатичному врегулюванню російсько-українського збройного конфлікту», - йдеться у заяві.

У МЗС наголосили, що на доручення Президента Володимира Зеленського українська дипломатія нині застосовує увесь диплома-

та застосування жорстких санкцій проти РФ. «Подальші рішення та кроки РФ значною мірою залежать від реакції світу на сьогоднішні події. Тому ми наполягаємо на застосуванні проти Росії болючих санкцій, щоб послати однозначний сигнал про неприпустимість подальшої ескалації. Настав час діяти для припинення агресії РФ і відновлення миру і стабільності в Європі», - йдеться у заяві.

Як повідомляв Укрінформ, президент РФ Володимир Путін 21 лютого заявив про визнання незаконних утворень в ОРДЛО.

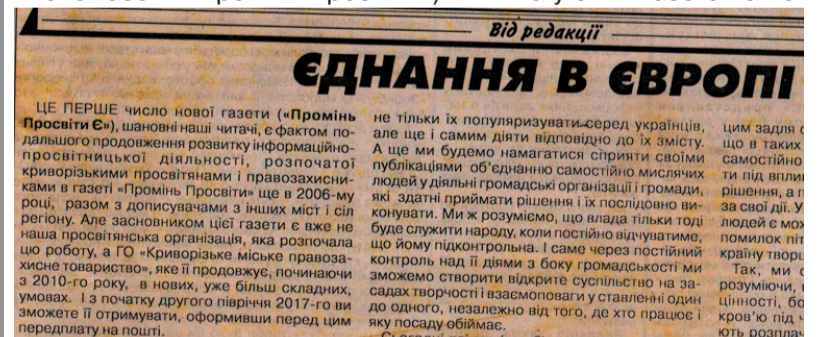
Постійний представник України при ООН Сергій Кислиця нагадав, що Україна звернулася до країн, що підписали в 1994 році Будапештський меморандум про гарантії безпеки Україні в обмін на її відмову від ядерної зброї, невідкладно зібратися для консультацій

УКРІНФОРМ

<https://www.ukrinform.ua/rubric-uarazom/3409083-ukraina-napolagae-na-zastosuvanni-bolucih-sankcij-proti-rosii-cherез-viznanna-ldnr.html>

Газеті ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство» «ПРОМІНЬ ПРОСВІТИ Є» виповнюється п'ять років!

Після неодноразових рейдерських атак проти Криворізького міського об'єднання ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка його керівник і один із його засновників, народний депутат України першого скликання Микола Коробко ініціював створення в місті у листопаді 2010-го року нової громадської організації: «Криворізьке міське правозахисне товариство». А у березні 2017-го року (після того, як у лютому вийшло останнє, 253-тє, число газети «Промінь Просвіти») вийшла у світ і газета нашої

Від редакції
ЄДНАННЯ В ЄВРОПІ
ЦЕ ПЕРШЕ число нової газети («Промінь Просвіти Є»), шановні наші читачі, є фактом подальшого продовження розвитку інформаційно-просвітницької діяльності, розпочатої криворізькими просвітниками і правозахисниками в газеті «Промінь Просвіти» ще в 2006-му році, разом з дописувачами з інших міст і сіл регіону. Але засновником цієї газети є вже не наша просвітницька організація, яка розпочала цю роботу, а ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство», яке її продовжує, починаючи з 2010-го року, в нових, уже більш складних умовах. І з початку другого півріччя 2017-го ви зможете її отримувати, оформивши перед цим передплату на пошту.

не тільки їх популяризувати серед українців, але ще і самим діяти відповідно до їх змісту. А ще ми будемо намагатися сприяти своїми публікаціями об'єднанню самостійно мислячих людей у діяльні громадські організації і громади, які здатні приймати рішення і їх послідовно виконувати. Ми ж розуміємо, що влада тільки тоді буде служити народу, коли постійно відчуватиме, що йому підконтрольна. І саме через постійний контроль над її діями з боку громадськості ми зможемо створити відкрите суспільство на засадах творчості і взаємоповаги у ставленні один до одного, незалежно від того, де хто працює і яку посаду обіймає.

Сьогодні це ми (то бачимо, що ми не тільки хотіли, але й робили) створили нову організацію: «Промінь Просвіти Є». У її першому числі ми звернулися із запитаннями до читачів, а в редакційній статті під заголовком «ЄДНАННЯ В ЄВРОПІ», зокрема, зробили наголос на наступному:

«Щодо змісту публікацій ми спираємося, в основному, на два документи, які є підвалинами в процесі розбудови України як демократичної і правової держави. Це Конституція України і Загальна декларація прав людини. Права і свободи, там викладені, завжди і називаються європейськими цінностями. Головне ж наше завдання ми вбачаємо в тому, аби намагатися їх не тільки популяризувати серед українців, але й самим діяти відповідно до їхнього змісту».

У цьому ж (уже в 120-му числі нашої нової газети) ми розмістили кілька матеріалів, починаючи з березня 2017-го року, які, на наш погляд, є, з одного боку, актуальними й сьогодні, а з іншого, – розкривають різні сторони діяльності організації.

(Читайте на 2-й і 3-й сторінках.)

ГАЗЕТИ ГО «КРИВОРІЗЬКЕ МІСЬКЕ ПРАВОЗАХИСНЕ ТОВАРИСТВО»

Все більше й більше віддається від нас той час, коли почалася ця війна, коли відбувся напад Росії на Україну. Тоді кожен зробив свій вибір щодо свого ставлення відносно нової реальності після героїчної загибелі сотні людей на Майдані в Києві під час Революції Гідності. А також – робить вибір сьогодні, уже під час безпосереднього протистояння з агресором. У кожного – своя історія вчинків, свої оцінки того, що тоді відбулося й відбувається нині, на четвертому році війни. Полковник Петро ЛИСЕНКО, голова криворізького осередку Співки офіцерів України і на той час заступник голови Криворізького міського правозахисного товариства, також діяв так, як підказувало йому серце й уже набутий життєвий досвід. Власне, і ця коротка бесіда стала можливою, коли він, бойовий офіцер в ранзі заступника 15-го окремого мотопіхотного батальйону 58-ї окремої мотопіхотної бригади, прибув із фронту додому на короткий перепочинок, у відпустку. А тому тепер і розповів про те, як діяв тоді, а також висловив свої оцінки стосовно нинішньої ситуації.

Петро ЛИСЕНКО: «А щодо мрій, то найперше – це хочеться прокидатися вранці і бачити своїх рідних і близьких»

– Ще з часів Майдану я відчував, що відбувається напруження в державі не на користь українства, не на користь самої держави. До того ж, по певних ознаках було видно, що навіть всередині військових формувань з'являлися такі особистості, які не те що висловлювалися проти України, а й робили навіть певні посадові дії, що знищували українське військо, внаслідок чого могла зникнути й уся держава. Ми в Кривому Розі зупинили певними діями так званих «тітушок» й не допускати кровопролиття шляхом координації дій тих людей, що виходили на протестні акції за краще майбутнє, за утвердження європейських цінностей. Ми намагалися зробити все, аби вони не повелися на провокації, до яких їх змушували не тільки «тітушки», але й і люди, що знаходилися у владних структурах, причому це було очевидно.

В цілому ж по країні, коли вже було програно Крим, час для того, аби успішно протистояти ворогу, було втрачено. Хоча перед цим вірилося, що влада щось робить для захисту держави. Але натомість не надходили команди, щоб стримувати тих «зелених чоловічків», не надходили й команди, щоб люди зі зброєю в руках боронили рідну землю. І коли вже по факту стало видно, що ворог ініціює гібридну війну на сході України, то бажання зупинити це, я вважаю, було в кожній людині, яка в серці носить Україну і носить погони на плечах. Тому я й почав тоді звертатися до військомату. Бо хотілося все робити в правовий спосіб. А відповідно до нормативних вимог я повинен був стояти на обліку в певних військових формуваннях. Тож я й хотів знати, де саме я там знаходжуся і чим повинен займатися, коли надійде команда, прийде повістка або ще щось. Однак все це неочікувано затягнулось аж на рік і чотири місяці: до тих пір, поки я не звернувся напряму до заступника командуючого Сухопутними військами Збройних Сил України полковника... ГОЛОДНЮКА. Він тоді сказав: «Готуйтеся, ми тебе призовемо, однак будь готовим виконувати обов'язки на будь-якій посаді, починаючи з первинної». Я це засвідчив у рапорті – і далі був призваний, пройшов курси й був призначений на посаду заступника командира батальйону 15-го окремого мотопіхотного батальйону з морально-психологічного забезпечення (на той час – по роботі з особовим складом).

– Яким Вам запам'ятався перший день там, на фронті?

– Перший? Взагалі-то це був не день, а вечір, що плавно переходив у ніч. Ішов дощ, потім заморозки на ґрунті. Це був уже кінець листопада 2015-го року, коли наш підрозділ входив у зону відповідальності. Відбувалося все це неподалік Авдіївки, коли ми в'їхали в село Верхньоторецьке, що на Донеччині. Ми змінили там 53-тю окрему механізовану бригаду і зайняли ту зону, яку вони тримали. Після того й ми її з гідністю протримали аж до листопада 2016-го року.

– А на сьогодні – Ви вже в іншому місці...

– Так, ми тепер уже в Луганській області, неподалік селища Кримського. Виконуємо там свій обов'язок з оборони території від окупанта, від агресора з Росії.

– Коли говорити про контакти з тамтешнім місцевим населенням, то що Ви про це можете розповісти?

– Звичайно ж, ми там не лише спілкуємося, а безпосередньо живемо й бачимо повсякденне життя людей, які там живуть. Бачимо, як їм допомагає міжнародна організація

Червоного Хреста з гуманітарною місією. А люди намагаються й нам допомагати, а ми – їм: чим можемо. Десь – транспортом, десь – просто по життю. Є й різні моменти побуту. Щодо чогось конфліктного в цих стосунках, то його майже не буває, бо ці всі речі в основному пов'язані зі зменшенням рівня небезпеки для місцевого населення. Дуже часто до нас звертаються представники військово-цивільної адміністрації. Це, скажімо, – з приводу мінометної міни, що не розірвалася або – снаряду. Чи то з приводу необхідності полагодити дорогу, так розмити після дощі, що вже неможливо нею проїхати. Ось такі зазвичай питання.

– Вам допомагають волонтери з Кривоного Рогу, так? І що відбувається під час такої співпраці з ними?

– Волонтери нам допомагають не тільки криворізькі. Але, зрозуміло, що криворізькі, в першу чергу, шукають своїх, земляків, що на передній лінії. Зокрема, нам, – волонтери з Інгульської паланки війська Запорозького низового. Або – група наших волонтерів, де одним із лідерів є Михайло ВИШНЯКОВ. Це хлопці такі дуже активні й сміливі. Вони готові йти в будь-яку точку цієї так званої зони АТО, аби чимось допомогти своїм воїнам. Причому – не дивлячись на різні там перепони, перешкоди й навіть обстріли. Так що велика подяка всім-всім, хто допомагає. Я не можу зараз згадати всіх поіменно, але обличчя, очі цих людей запам'ятовуються на все життя. Бо без них, дорогеньких, важко було б виконувати ті наші обов'язки. Хотілося б, звичайно, щоб усе вже перебралося якійсь в більш переможний формат, але, на жаль, поки що не дуже це видно. Хоча віра не втрачається і я вважаю, що перемога буде за нами.

– А як підтримується в підрозділі вищий бойовий дух, атмосфера, що має сприяти перемозі над ворогом?

– Вона просто є й підтримується в будь-який спосіб. І як тільки виникає необхідність, то одразу знаходиться людина, котра знаходить спосіб, як вийти з того чи іншого сумного становища або – із якоїсь складної й запутаної ситуації. Обов'язково також присутній і

військовий польовий гумор. Причому в цьому сенсі постійно знаходяться якісь новели, що обов'язково передаються від одного бійця до іншого: з окопа в окоп, з підрозділу в підрозділ. І буває, що ці військові оповідки обростають такими неочікуваними подробицями, що тільки дивуєшся тому...

– Якої підтримки, на Ваш погляд, сьогодні найбільше потребує армія?

– Можна, звичайно, говорити про якісь суто матеріальні речі: про техніку чи, скажімо, про харчове забезпечення. Але, як на мене, то сьогодні на перше місце виходить не просто підтримка армії, а найнеобхідніше: як змінити суть командування. Це означає, що треба не просто якимись академічними реча-

ми користуватися (командирам, військовим начальникам верховного, скажімо, рівня), а переходити до більш простих і зрозумілих речей. Ну, наприклад, зараз у генеральному штабі намагаються впровадити певні технології управління малими групами стосовно аналізу діяльності: в тому форматі, чого ми хотіли досягти, чого досягли і що нам треба ще зробити. Але нормальний командир це має робити на будь-якому рівні. І це має бути розповсюджене на всі ланки, бути у всіх органах управління, а не тільки в низових (на рівні командира відділення чи командира артилерійського розрахунку, який зі своїми підлеглими все це обговорює). Бо це треба робити і на рівні оперативних командувань, і на рівні військових з'єднань, військових частин. Адже дуже важливо, щоб кожен генерал теж розумів, що з того моменту, як він став генералом, це ще не означає, що він не повинен чути й відчувати офіцерів, сержантів і солдатів. Треба, щоб це було органічно й не переривалось із набуттям такого високого звання й військового статусу. Однак якраз цього, на жаль, зараз і не вистачає. От якби це якісно змінилось б, тоді б і сама структура стала б наповненою дійсно військовою українською суттю. Було б і більше перемог і значно більше ефективності в діях підрозділів щодо застосування як технічних ресурсів, так й інших...

– А про що Ви зараз думаєте, Петре Олексійовичу: щодо війни, щодо миру на нашій землі? Про що найбільше мріється?

– Знаєте, коли звідти, де йде війна, виїдиш і бачиш, що тут є мир (бо основна частина населення не відчуває, що йде війна), то в Кривому Розі, наприклад, бачиш, що якісь мирні проекти реалізують, що змінюється обличчя міста... А щодо мрій, то найперше – це хочеться прокидатися після сну вранці, бачити своїх рідних і близьких, бажати їм доброго ранку, а потім – щоб спокійно сісти з ними й випити ранкової кави, погратися зі своїми домашніми тваринами (а зараз у мене їх аж четверо: три кішки і один собака). Про це я мрію, але коли настане той час, я не знаю. Але це буде обов'язково! А в плані професійному, державницькому, громадському?.. Тут, мабуть, мають бути не мрії, а те, яку поставиш мету. А вона, найголовніша, – одна. Це відновлення територіальної цілісності, досягнення повної незалежності від московських імперіалістів і налагодження чудового українського життя, досягнення такого майбутнього, щоб всі мріяли приїхати сюди, до нас, аби побачити, як ми тут весело й щасливо живемо. – Як це сьогодні прагнуть побачити українці, збираючись поїхати кудись у одну з розвинутих країн Європи, в Америку чи ще кудись, де людям добре живеться...

Бесіду вела Олена МАКОВІЙ
На світліні: Петро ЛИСЕНКО, газета «Промінь Просвіти Є», число 12 за серпень 2017 року

Фото Сергія ЗІНЧЕНКА, взяті за посиланням: <http://www.kmpzt.org.ua/wp-content/uploads/2016/08/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BD%D1%8C-%D0%9F%D1%80%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8-%E2%84%9615-240-%D1%81%D0%B5%D1%80%D0-%BF%D0%B5%D0%BD%D1%8C-2016-%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%83.pdf>

Громадськість Криворізького району спонукає поліцію до роботи

Наприкінці серпня поточного року голова Громадської ради при Криворізькій райдержадміністрації Світлана ДЬЯКОВА, виконуючи рішення ради, відвідала райвідділ поліції з метою погодити проведення спільно з його керівництвом засідання, на якому розглянути питання діяльності місцевих правоохоронних органів. Можливість розгляду подібних питань передбачена нормою статті 90 Закону України про поліцію щодо залучення громадськості до розгляду скарг на дії чи бездіяльність поліцейських.

Необхідність проведення цього заходу була викликана численними повідомленнями громадян, що проживають на території Криворізького району, про бездіяльність поліції, зокрема, слідчого її відділу. Саме засідання планувалося провести 05.09.2018 р. об 11.00 у приміщенні Криворізького районного відділення поліції, але погодити ці наміри з керівництвом не вдалося, оскільки, за словами Світлани ДЬЯКОВОЇ, напередодні цієї дати її до приміщення не допустили, і ніхто із керівництва до неї не вийшов. Лист на ім'я начальника відділення поліції із запрошенням його взяти участь у засіданні ради був переданий черговому по відділенню.

Коли у призначений час члени Громадської ради разом із громадянами, що мали намір викласти свої скарги, прибули до відділення, їх ніхто не чекав. Лише об 11 годині 30 хвилин до приміщення завітав начальник відділення поліції Т. О. КІЯСЬ, який відмовився від спілкування з присутніми у разі ведення відеофіксації. Громадському активу довелося звертатися на гарячу лінію МВС у Дніпропетровській області та до начальника Криворізького відділу поліції ГУ Національної поліції в Дніпропетровській області Р. О. ТКАЧЕНКА зі скаргою на неправомірні дії КІЯСЯ. Після цього членів ради і зацікавлених громадян таки допустили до актового зали, а засідання розпочалося о 12 годині 47 хвилин. Як зазначила у своєму дописі на Фейсбук Світлана ДЬЯКОВА, «після заслуховування усіх присутніх Громадська рада прийняла рішення провести наступне засідання ГР 12.09.2018 р. об 11.00 та прийняти рішення про затвердження тексту колективного звернення до міністра МВС про бездіяльність слідчого відділу Криворізького відділку поліції».

Микола КОРОБКО, м Кривий Ріг
газета «Промінь Просвіти Є», число 17 (37) за вересень 2018 року

«ПРОМІНЬ ПРОСВІТИ Є» ВИПОВНЮЄТЬСЯ П'ЯТЬ РОКІВ!

ЗРАДІ у міській раді – ні!

9 квітня (в неділю) в Палаці культури імені Богдана ХМЕЛЬНИЦЬКОГО відбулися збори виборців по багатомандатному виборчому округу до Криворізької міської ради. Зареєстровано було 397 чоловік, які підтримали своєю присутністю ініціативу про відкликання депутатів-запроданців за народною ініціативою. Ініціатор відкликання Олександр КІРЮШИН був підтриманий групою депутатів місцевих рад, а головне – виборцями.

Взагалі-то захід проходив за вже, так би мовити, накатаним сценарієм: відкриття зборів, обрання головуєчого, обрання секретаря зборів, обрання лічильної комісії, затвердження черги денної, голосування за відкликання, затвердження ініціативної групи зі збирання підписів, затвердження підписного листа і - завершення зборів. Всього було проведено одинадцять зборів: відповідно до кількості депутатів, яких було запропоновано відкликати за народною ініціативою. Чому так? А тому, що така вимога Закону: по кожній кандидатурі - окремі збори, причому - з протоколом рішення та з іншими необхідними елементами. Тож процедура проведення зборів була дотримана, і це - чи не найголовніше. Тепер на черзі 20-ти денний термін на збір підписів та подання підписних листів до територіальної виборчої комісії, а вже потім - звернення комісії до керівництва партії, від якої балотувалася та чи інша особа, щодо її відкликання.

Також у ході зборів пролунало запевнення, що міськрада – це тільки перший крок, бо тепер на черзі – районні ради. Отже, процес очищення лав депутатів від запроданців, які не справдили надій виборців, стартував.

Сергій ДАШКОВСЬКИЙ,
газета «Промінь Просвіти Є», число 3 за квітень 2017 року

10-та річниця примусової зміни курсу «криворізької Просвіти»

31 січня 2009 року криворізькі просвітяни зібралися у наданому дирекцією Криворізького професійного гірничо-технологічного ліцею приміщенні для проведення чергових звітних-виборчих загальних зборів. Розпочалася реєстрація учасників. Участь кожного підтверджувалася власним підписом. І якось несподівано до реєстраційного столика почали підходити люди, які членами товариства не були, але в якості гостей реєструватися не побажали, обурювалися і вимагали видати їм мандати учасників зборів з правом голосу. В якості гостей зареєструвалося 13 осіб, решта гостей з обуренням покинули місце проведення зборів. Як свідчить протокол, із загальної кількості членів об'єднання, яка на 31 січня 2009 року складала 68 чоловік, присутніх було 49 чоловік, всі з правом голосу.

2 лютого до відділу державних реєстраторів апарату міськради було надіслане повідомлення про проведені звітні-виборні збори з додаванням копій протоколу та реєстраційного списку. З часом з'ясувалося, що особи, які залишили збори, в кількості понад 40 чоловік, серед яких було всього кілька дійсних членів міського об'єднання, провели виборчу конференцію, на якій головою Криворізької міської організації «Просвіти» «обрали» Крамаренка М. В., особу, яка жодного дня не перебувала в членах об'єднання. Саме такі відомості містилися в так званому протоколі засідання ради Дніпропетровської обласної організації Всеукраїнського товариства «Просвіта» від 04.02.2009 р. Просвітянами, що взяли участь у паралельному зібранні, були: Балабат Л. М., Зубко Л. І., Івашкевич Н. В., Лебединець Ю. І., Мельников О. В., Гринько В. Б. Повного списку осіб, які брали участь у так званій виборчій конференції (без зазначення норми представництва), нікому з членів міського об'єднання надано не було навіть реєструючим органом. Якщо врахувати, що загальна чисельність членів об'єднання складала на той час 68 осіб, то невідомо, яким чином за умови участі 49 просвітян, які взяли участь у проведених і запрополюваних звітних-виборчих зборах, у альтернативно проведеної конференції змогли взяти участь більше 40 делегатів-просвітян, Операцію з проведеною так званої альтернативної конференції криворізьких просвітян координував керівник прес-центру Дніпропетровської обласної організації ВО «Батьківщина» Сергій Довгаль, який на той час уже упорався у такий же спосіб (без участі делегатів від місцевих об'єднань) провести позачергову виборчу конференцію підставних «делегатів» і «обратися» на голову обласного об'єднання «Просвіти».

Керівництво відділу державних реєстраторів апарату міськради, одержавши два протоколи про проведення двох звітних-виборчих зборів однієї і тієї ж організації, змушена була звернутися до Павла Мовчана, голови ВУТ «Просвіта» і народного депутата України за списком ВО «Батьківщина» із запитанням про легітимність проведених зібрань. Своім листом до відділу державних реєстраторів Мовчан повідомив, що в статутній спосіб була проведена саме конференція (? , не збори!) Криворізького об'єднання, на якій головою обрано журналіста Миколу Крамаренка. Саме в такий рабський спосіб Павло Мовчан підпорядкував громадські об'єднання як Січеслава, так і Кривого Рогу обласній організації ВО «Батьківщина».

На теперішній час не визнають сваволі Мовчана міські об'єднання Кам'янського, Павлограда, Нікополя, а значна кількість районних об'єднань припинила своє існування. Не визнали законним обрання Крамаренка всі учасники звітних-виборчих загальних зборів, проведених 31 січня 2009 року, і внаслідок цього припинили своє членство в організації. Якщо звернути увагу на ледве дихаючий рівень активності теперішніх криворізьких просвітян, то задаєшся питанням, куди ж поділися бутафорні делегати тієї сфальсифікованої конференції, куди веде анексовану організацію призначений Мовчаном керманіч? Як довго на Січеславщині триватиме процес спустошення просвітянських лав?

Микола КОРОБКО,
Кривий Ріг., газета «Промінь Просвіти Є», за лютий 2019 року

Електромобілебудування в УКРАЇНІ – МОЖЛИВЕ ?

«АВТОМОБІЛЬ-НЕ РОЗКІШ, А ЗАСІБ ПЕРЕСУВАННЯ». («Золоте теля», Ілля Ільф та Євген Петров)

Декілька подій, які сталися в цьому році і в останні роки, спонукають мене, як інженера з певним досвідом технічних розробок, написати про такі факти.

7 лютого 2018 року в США надпотужна ракета-носіє ФАЛЬКОН-Х, розроблена компанією Ілона Маска, вивела на орбіту ЗЕМЛІ в якості КОРИСНОГО НАВАНТАЖЕННЯ електромобіль ТЕСЛА (автокомпанія Ілона Маска заснована ще в 2010 році). Напис на приборній дошці автомобіля Тесла теж був доволі неординарним: «DON'T PANIC» - «БЕЗ ПАНІКИ», а за кермом Ілон МАСК посадив манекена. Такий собі стьоб талановитих інженерів з АМЕРИКИ. По великому рахунку, це був безпрецедентний рекламний хід компанії Ілона МАСКА, який спричинив новий сплеск уваги до електромобілів ТЕСЛА.

В ЧОМУ ФЕНОМЕН ІЛОНА МАСКА? Він створив декілька приватних компаній, які працюють в сферах, які раніше вважалися суто державними - ЦЕ ЗАПУСК РАКЕТНОСІЇВ НА ОРБИТУ ЗЕМЛІ. Ракетносії Ілон Маск будує в рази дешевшими, ніж державні компанії. Нам, українським громадянам, які знають хоч трохи можливості заводів: Південмашу (ДНПРО), Запорізького автомобільного заводу, Харківського елетромеханічного заводу і інших унікальних підприємств машинобудівного комплексу УКРАЇНИ, можна задати просте і актуальне питання: «А ЧИ МОЖЛИВИЙ СЕРІЙНИЙ ВИПУСК ЕЛЕКТРОМОБІЛІВ В УКРАЇНІ - в державі, яка має величезний досвід новітніх технічних розробок?».

На мій погляд – МОЖЛИВИЙ. Треба, звісно, врахувати, що фінансові можливості автомобільних велетнів розвинених країн заходу – таких як НІССАН, електромобільного автозаводу ТЕСЛА і інших, в багато разів більше, ніж українських. Проте давайте глянемо на такі факти. Пару років тому на Фейсбуці, я побачив експериментальні розробки електричного двигуна групи Віталія Бризгалова з Кривого Рогу. Мене вразили достатньо сильні для невеликої групи аматорів результати. Новітній електродвигун, якого тоді Віталій Бризгалов класифікував як «синхронна машина з пасивним ротором- Switched Reluctance Motor або вентильний реактивний двигун» (цитата з допису Віталія Бризгалова на Фейсбуці) - відома вже давно людству електромашини.

Ми стали свідками як в Кривому Розі 9 травня в парку Богдана Хмельницького творча група Віталія Бризгалова представила на невеликій виставці електромобілів, створений на базі міні-авто-

буса «КАРСАН» - електромобіль власної розробки, серцем якого є той самий синхронний двигун з спеціально розробленою системою комутації (на яку існують авторські права у Віталія Бризгалова), енергоджерело - літєві акумулятори компанії «Тесла» (дивись світлинку).

Через споконвічну транспортну проблему з електротранспортом в місті Кривий Ріг, ті хто активно цікавиться цією темою, були вражені. Нічого собі - група криворізьких аматорів розробляє електромобілі в певному сенсі в тому ж секторі, в якому працюють автогіганти Ниссан і Тесла і компанії Ілона МАСКА.

Я мав можливість поспілкуватися з творчою групою Віталія Бризгалова і можу сказати те, що я перед зустріччю з Віталієм написав йому в Фейсбуці на його звернення до криворізької спільноти, щодо набору в свою команду менеджера для створення криворізького електромобіля: «Треба починати з адекватного робочого проекту... Опрацювати його в координатах: 1. Фінансування... 2. Завод виробник... 3. Технологія... 4. Нові конструктивно-технологічні рішення...».

Прийнявши робочий проект, треба прийняти рішення, в якому варіанті (в сенсі серійності) він реалізується... Я думаю, треба звертатися до автопідприємств, на яких готові взятися за невелику серію... Зверніть увагу, наскільки фінансові можливості компанії І. Маска («Тесла») більші за можливості вашої команди. Я думаю, що на автомобільних заводах фахівців досить. Але потрібно абсолютно нова команда професійних фанатиків, спроможних на проривні якісні рішення... Я бачив Ви зустрічалися з міністром інфраструктури України Володимиром Омеляном. Зустріч була, на Вашу думку, результативною?».

Більше двох годин 28 травня, в понеділок, мені Віталій Бризгалов показував технологічні можливості своєї технічної лабораторії. Чесно: я був вражений, що його команда створила своїми силами координатно-фрезерний і лазерний координатний станок і веде свої розробки на високому професійному рівні.

У нас, коли я працював на АО «Констар», в технологічній лабораторії, на заводі, були, звісно, величезні технологічні можливості. Але те, як працює команда Віталія – приємно бачити.

ЗАРАЗ-ДУЖЕ АКТУАЛЬНО - йому і спеціалістам з його лабораторії сфокусуватись на розробці електромобіля на базі тих рішень на які вони орієнтуються, але постійно треба моніторити світовий, вже реальний досвід в електромобі-

лебудуванні.

На мій погляд, в Україні назріла програма розробки свого електромобілебудування і з цього приводу треба робити великий форум спеціалістів саме українського автомобілепрому і машинобудівного комплексу.

ЧОМУ, МАЮЧИ ВЕЛИЧЕЗНИЙ ПОТЕНЦІАЛ АВТОПІДПРИЄМСТВ і машинобудівних заводів, НА ДОРОГАХ УКРАЇНИ ІЗДЯТЬ 99% автомобілів всіх країн світу, тільки не українські (не враховуючи наші «Ланоси», Запорізького автомобільного заводу, який майже не працює, або ще деінде вже старенькі доживаючі «ЛАЗи» -колись

славного Львівського автобусного заводу).

«Євробляхи» - так охрестили автомобілі з Єврозоною, які були у вжитку, звісно закривають нагальну проблему людей в автомобілях, але в майбутньому ми повинні пам'ятати, що УКРАЇНА технічно розвинена держава, яка спроможна вирішувати складні технічні задачі, з огляду на нову економічну реальність вже на нових приватних підприємствах новітніх форм власності.

PS. Звісно, в будь-яких технічних розробках, на початку існує багато технічних і фінансових ризиків, але стверджую: Україна в силах налагодити виробництво електромобілів, нехай починаючи з не дуже складних моделей для певних секторів економіки.

Істини заради треба сказати, що у Єврозоюзі, наприклад, виробництво літаків провадить міжнародний концерн АЕРОБУС на принципах міжнародного розподілу праці. Двигуни виготовляє Англія, крило Уельс, Іспанія і Німеччина елементи - фюзеляжу, а збираються літаки у французькому місті ТУЛУЗА. В контексті як раз інтеграції України в Євросоюз треба в технічно розвиненій державі орієнтуватися і на високотехнологічну продукцію. Перші приклади уже є: розроблені і виготовлені сучасні трамваї на Львівському об'єднанні «Електрон».

Наостанок: хочу звернути увагу читачів, скільки ще дилетантизму у сприйнятті інформації на тему – ЕЛЕКТРОМОБІЛЬ і його варіанти виготовлення, особливо грішати цим ЗМІ без експертів. Наприклад телеканал № 34 в ДНІПРІ - дав відеосюжет, який назвав «У Кривому Розі зібрали маршрутку на батарейках». Насправді автори електробуса поставили джерелом енергії літєві батареї фірми ТЕСЛА- а це, як говорять в Одесі - дві великі різниці.

На світлинах: - Віталій Бризгалов і електроавтобус, який створила його команда.

Олександр ЧИЖИКОВ,
Кривий Ріг
Газета «Промінь Просвіти Є»,
число 11 (31) 2018 року

PS/ від О.ЧИЖИКОВА: Інтернет-портал Фокус.

<https://fokus.ua/auto/506183-ukrainskiy-elektromobil-za-16-tysyach-vyehal-na-zimnie-testy-video>

«Новини 11 лютого 2022. Перший зразок українського електромобіля CoolOn створено в Кривому Розі групою Віталія Бризгалова. CoolOn буде доступний у версіях потужності 54 і 81 л.с. і оснащений літєво-залізофосфатними батареями, а запас ходу буде 200 і 300 км відповідно.

ДО 80-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ (УПА)

(«Михайло»), референт СБ Проводу ОУН, мав тут свою квартиру.

Перед тим, як перейти до підпільних структур безпеки, слід пригадати, що справи проти підпілля вели два міністерства СРСР: НКВД і НКГБ, потім перейменовані на МВД і МГБ, а останні – ще й на КГБ.

По лінії органів державної безпеки боротьба з українським Визвольним рухом покладалася спочатку на створене в грудні 1944 р. Управління по боротьбі з бандитизмом (УББ) в МВД (НКВД) УРСР.

Центральний апарат УББ складався з трьох оперативних відділів: Керівництво винищувальними батальйонами, Керівництво з репатріації та Радіозв'язку.

В НКВД (МВД) створювалися відділи ББ в районних відділеннях. Вони мали великі кадри. Так, наприклад, у 1945 р. в Дрогобиччині ББ мав 47 оперуповноважених в області, а в районах – 105.

Дуже активними були т. зв. Внутрішні Війська, які в 1951 р. перейменовано на

Треба одначе признати, що радянські органи мали також і певні успіхи. Дуже вражає факт, що деякі завербовані особи (без огляду, в який спосіб їх завербовано) виконували свою роль розвідників проти підпілля дуже сумлінно і, можна сказати, досить ефективно. Дії цих агентів не тільки загрожували Визвольному рухові, але й імпонували тисячі людей, які ставали об'єктом дальшого переслідування радянською владою як «бандити» тощо. В цей спосіб державний терор проти громадян постійно зростав і супроводився широкими арештами, вивозами на Сибір і т.д., а теж і поширенням корупції і мародерства в органах внутрішніх справ та держбезпеки. На листопад 1948 року, майже рік після перенесення Хрущова і зміни радянської тактики проти підпілля, й спеціального скріплення як агентурних, так і політичних заходів радянській владі (в 1948 році розпочато розгляд явно нелегальних засобів боротьби з населенням) можна було похвалитися відносно великими

коли допитів затриманих і арештованих згідно із запропонованим зразком». З протоколів переслухань видно, що слідчі СБ старалися дотримуватися цих інструкцій.

Більшість справ були позначені порядковим числом, в якому подано і рік, що уможливило визначити приблизну кількість справ, розглянутих слідчими кожного року. Також кожна справа мала дату, ім'я і прізвище фігуранта, його пов'язання з агентурою, агентурне псевдо фігуранта та псевдо, в більшості випадків цифрове, слідчого.

Ці дані мають можливість зробити висновки, що слідчі СБ були прикріплені до певного району. В цьому бачимо, що оперативники СБ, як і працівники МВД-МГБ, працювали проти себе в даному районі і напевно були добре ознайомлені з заходами сторони противника.

Методи переслухання СБ були різними, але дуже часто, як це виразно видно із протоколів переслухань, вживалися фізичні засоби для видобуття інформації.

БОРОТЬБА З АГЕНТУРОЮ

(Доповідь в Українській Суспільній Службі, Торонто, 7 червня 2006)

Після нового приходу радянської влади, після витиску з наших земель німців, країна була в повній руїні. Радянська влада з самого початку почала повний грабунок населення для оснащення своєї армії, що найгірше, безпардонно поповнювала свої ряди фронтової армії усіма чоловіками, яких можна було зловити. Цих людей майже без вишколу і озброєння кидали на фронт як гарматне м'ясо. Ця політика була спеціально проведена на західних українських землях з ціллю знищити якомога швидше увесь потенційно небезпечний національний елемент.

Результат цієї політики був таким, що українське підпілля зовсім непланово розрослося на велику скалу, поповнюючися людьми, які не бажали бути мобілізованими в армію. Це створило величезні проблеми для керівників підпілля не тільки з пункту оснащення, харчування й командного забезпечення, але й з пункту бачення безпеки. За деякими даними під кінець 1944 року підпілля нараховувало понад 100.000 людей. Що гірше, цей вплив людей був відразу використаний радянською безпекою для пенетрації підпілля.

В цьому самому часі проти підпілля кинуто величезні сили. До них належали: частини регулярної армії, внутрішні війська НКВД (залежно від того, про який час говоримо, проти підпілля було вжито від 125.000 до приблизно 30.000 осіб в роках 1950-х), спецгрупи НКГБ, оперативники СМЕРШУ, оперативники ГРУ (Головне розвідувальне управління), міліція, різні вартові групи, «стрибки», сільські т. зв. самооборонні групи, диверсійні банди, складені з кол. членів ОУН і УПА.

Ці останні дуже шкодили Визвольному рухові. Також (аби дискредитувати Визвольний рух) вони під кришкою УПА або боївки ОУН поводилися дуже не полюбляючому з населенням. В червні 1945 р. таких груп було 156 із загальною кількістю 1783 особи. На території Тернопільщини таких груп в тому числі було лиш 2. Це важливий факт, коли зважити, що головні структури підпілля були розташовані якраз в цій області. Тому тут більше, як в інших областях, чулисть підпільної безпеки була сильніше розвинена. Наприклад, Микола Арсенич

Внутрішню Охорону. Ці війська були добре озброєні (краще, як Червона армія) та мали добру транспортацію, як теж танки, літаки, бронепоезди.

Тактика МВД і МГБ супроти українського населення була насправду жорстокою. Очевидно, головним завданням агентів ББ були: інфільтрація, саботаж і ліквідація антирадянської опозиції.

ЕТАПИ РОБОТИ РАДЯНСЬКИХ ОРГАНІВ – ВЕРБУВАННЯ, ЗБІР І ПЕРЕДАЧА ІНФОРМАЦІЇ

У своїй роботі працівники «органів» застосовували усі знані їм прийоми (як серед населення, так і серед підпільників): заведення знайомств; контакт з поодинокими підпільниками, часто – у характері емісарів; інтенсивні дії: такі, як шантаж, підкуп, переконування, афішування зради, створення або використання проблем на місці праці, плітки тощо. В більшості випадків початковий контакт з людьми роблено шляхом попереднього арешту й, переважно, досить скорого звільнення з підписанням заяви про співпрацю або навіть без неї.

Дуже часто короткотривалі арешти або т. зв. Виклики на «співбесіди» членів родини робилися, аби кинути на них тінь сексотів. Це, в свою чергу, створювало поважні труднощі в роботі контрольно-розвідувальних структур підпілля. Непродумані або невиважені акції проти підозрюваних у співпраці людей могли мати і часто мали дуже негативні наслідки для Визвольного руху. Як це засвідчують воляньські події, не завжди вдавалося контролювати цю ситуацію.

В цілому вербування агентури супроводжувалося ексцесами. До деякої міри, швидкість, з якою змушені були діяти радянські функціонери, підсилювала тенденції до фальшування оперативних звітів. (Така ситуація також давала можливість підпіллю інфільтрувати радянські владні структури). Майже половина була завербована в першій половині 1945 року. На вересень 1946 року було вже 2.968 сексотів, або 9% з 33.740 селян Галичини, які стали членами винищувальних батальйонів. Також варто додати, що резидентами ставали навіть священики.

поступками в боротьбі з підпіллям.

Цікаво також, що функціонери МВД і МГБ були закріплені і працювали на виразно окресленій території районів чи сіл. Це, мабуть, було зумовлене потребою знання терену і людьми.

СТРУКТУРА ОРГАНІВ БЕЗПЕКИ ПІДПІЛЛЯ

При Проводі ОУН в Україні існувала Референтура Служби Безпеки з Референтом на чолі, якій підлягали Краєві Референти СБ, а їм – Окружні Референти СБ. На ще нижчому щаблі були

Надрайонові, а далі – Районові Референти СБ. Найвищим щаблем була Станиця, в якій працювали інформатори і розвідники. Найбільш розвинутою була Районна Референтура, яка мала Розвідчу і Слідчу структури та Боївку СБ для оперативних завдань. Це була виключно структура ОУН. В УПА була військова розвідка та польова жандармерія (ПЖ), які СБ не підчинялися. Очевидно інформаціями обмінювалися обидві підпільні структури. В деяких відділах УПА були резиденти СБ, але вони діяли в повній згоді з командуванням відділу.

Підбір кадрів для обсадження різних постів СБ був дуже строгий. Також, згідно з інструкціями референтури СБ Проводу ОУН принайменше до 1947 р. і смерті Арсенича, усі структури СБ підлягали Головному референтові й були незалежними від теренових провідників усіх щаблів. Це мало й добрі, але й погані наслідки, бо деякі працівники СБ почали думати про себе, як вищі над усіма працівниками організації. Це було відмінено Інструкцією з червня 1947 р.

Також вже в 1945 р. аби оминати «безладдя і розгнужданості», Керівництво СБ в Обіжнику №1 з 7 жовтня 1945 р. вимагало від усіх низових клітин «дотримання процедури слідства й уникнення безпідставних репресій» з вимогою, що «слідчі СБ повинні... відповідним чином оформлювати прото-

Можливо не в усіх, але треба здогадуватися, в більшості випадків, розкриті і найбільш шкідливі агенти радянських служб були знищені. Деякі протоколи дуже виразно про це говорять, але більшість про ці справи мовчать. Дуже можливо, що деякі радянські агенти були дуже низького рівня і ефективності, тому після допитів і з відповідними погрозами були відпущені. Одначе про це також дуже мало інформації. З матеріалів, що у нас на руках, також не видно заходів для перевербовки агентів. Але такі випадки напевно також були.

Чому з такою певністю говоримо про ці справи? В 2004 р. в с. Озерна відкопано підпільний архів, який був захоплений в 1950 році. Перед самою смертю п. Сафрон Кутний вказав місце, де закопаний архів, і його відкопано. В ньому понад 4000 на машинці друкованих сторінок, які чудово збереглися, і сьогодні ці оригінали в архіві ДАТО в м. Тернополі. Серед тих матеріалів маємо понад 1000 сторінок протоколів переслухань СБ з 1946 по 1948 рік. Ще перед передачею архіву до ДАТО, видавництву «Літопис УПА» вдалося скопіювати цю збірку, і вона повністю знаходиться також і в нашому архіві тут в Канаді. Хочу додати, що в Україні ці матеріали не можна повністю друкувати. Ми одначе не годимося на цензуру і друкуватимемо ці матеріали в такому стані, в якому ми їх маємо.

Це так коротко про питання боротьби з агентурою в Тернопільщині в післявоєнні роки.

Тепер знаємо, що радянська агентура діяла також дуже ефективно і в діаспорі. Це описано у книжці д-ра І. Галагиди «Провокація Зенона», в якій подано досить точно факти деяких аспектів розробки нашої діаспори радянською і польською комуністичною агентурою. Треба сподіватися, що подібних студій буде більше й вони зуміють навіть більш послідовно розкрити дії ворожої агентури в нашій діаспорній громаді.

Петро ПОТІЧНИЙ,
редактор «Літопису Української Повстанської Армії», альманах «Вісті комбатанта», число 3, Торонто-Нью-Йорк, 2006 рік.